

Originally Published in: [Newspaper, Month, Year]

සිගරට් බද්ද පිළිබඳ නොමග යවන සුළු, සාවද්‍ය තොරතුරුවලට වගකිවයුත්තේ කවුරුන්ද?

“දුම්කොළ සංවර්ධනයට තර්ජනයකි” යන මැයෙන් 2017 මැයි 31 වන දින ලෝක සෞඛ්‍ය සංවිධානය ලෝක දුම්කොළ විරෝධී දිනය සමරන ලදි. සංවර්ධනය වූ කලී සෞභාග්‍යය හා යහපැවැත්මට එහා ගිය යමකි. පොදු ජනතාව මුලා කරන තොරතුරු මාධ්‍ය හරහා ප්‍රචලිත කිරීමට තිබෙන අවකාශය අවම කිරීමද රටක සෞභාග්‍යය සහ යහපැවැත්මට ඉතා වැදගත් වේ.

නිරවද්‍ය හා පැහැදිලි තොරතුරු පිළිබඳව මහජනයා තුළ සැක සංකා ජනිත කරවීම අරමුණු කරගනිමින් විවිධ පාර්ශව මගින් ප්‍රචාරය කරන අසත්‍ය හෝ නොමග යවන සුළු තොරතුරු හැඳින්වීමට ඉංග්‍රීසි භාෂාවෙන් “alternative facts” යන වචනය භාවිතා කරයි.

ශ්‍රී ලංකා රජය විසින් සිගරට් බද්ද ඉහළ දැමීමට ගත් පියවර පිළිබඳව මාස කිහිපයක් පුරා ඉහත සඳහන් ආකාරයේ නොමග යවන සුළු සාවද්‍ය කරුණු (“alternative facts”) ප්‍රභාරයකට ලක් විය. නොමග යවන සුළු කරුණු ප්‍රචලිත කිරීමද, දුම්කොළ වලින් ඇතිකරන සෞඛ්‍ය හානිය තරම්ම හානිකරය.

මෙම ලිපිය මගින් 2016 වසරේ ඔක්තෝම්බර්-නොවැම්බර් මාස තුළ සිගරට් බද්ද වැඩිවීමත් සමඟ සිගරට් මිල ඉහළ යෑම් හමුවේ පළවූ නොමග යවන සුළු, සාවද්‍ය කරුණු (alternative facts) තුනක් සාකච්ඡාවට ලක් කිරීමට අපේක්ෂා කරයි.

පළමු සාවද්‍ය කරුණ: සිගරට් බද්ද ඉහළ යෑමෙන් පසු ඉල්ලුම පහළ බැසීම නිසා රජයේ බදු ආදායම පහත ගොස් තිබේ

ප්‍රකාශිත මූලාශ්‍ර ගෙන හැර දැක්වීමකින් තොරව පළ වූ මාධ්‍ය වාර්තා ගණනාවක් සිගරට් බද්ද ඉහළ දැමීමත් සමඟම රජයේ බදු ආදායම පහත වැටී ඇති බව පැවසීය. සමහර පුවත්පත් ලිපි දක්වා තිබුණු කරුණුවලට අනුව, බදු ඉහළ දැමීම නිසා 2016 වසරේ දී රජයට රු. බිලියන 10ක ආදායමක් අහිමි වී ඇත. මෙහි සත්‍ය අසත්‍යභාවය පහසුවෙන්ම පිරික්සා තහවුරු කරගත හැක.

2016 වසරේ මහ බැංකු වාර්තාවට අනුව සිගරට් සහ සුරාබදුවලින් රජය උපයාගත් ආදායම රු. බිලියන 8.7කින් ඉහළ ගොස් ඇත. මෙම වර්ධනයත් සමඟ 2016 වසරේ රජය ලැබූ ආදායම, එම වසරේදී රජය සිගරට්, සුරාබදු හරහා ඉපයීමට බලාපොරොත්තු වූ ආදායම ඉක්මවා යාමට හේතු වී ඇත. (1වන වගුව බලන්න)

වගුව 1: සිගරට් සුරාබදුවලින් අපේක්ෂා කළ හා සැබෑ ආදායම (ශ්‍රී ලංකා රුපියල්)

	2015	2016

	රුපියල් බිලියන	රුපියල් බිලියන
1' අයවැයෙන් ඇස්තමේන්තු කළ/අපේක්ෂා කළ ආදායම (මූලාශ්‍රය - මුදල් අමාත්‍යාංශ ඇස්තමේන්තු)	75.0	85.0
2' මූල්‍ය වර්ෂය අවසානයේ වාර්තාවූ සැබෑ ආදායම (මූලාශ්‍රය - ශ්‍රී ලංකා මහ බැංකුව)	80.0	88.7

මූලාශ්‍ර: අයවැය ඇස්තමේන්තු (2015 හා 2016), මුදල් අමාත්‍යාංශයක වාර්ෂික වාර්තාව 2016, ශ්‍රී ලංකා මහ බැංකුව

කිසියම් භාණ්ඩයක බදු ඉහළ දැමීම හේතුවෙන් රජයට ලැබෙන ආදායමට වන බලපෑම තීරණය වන්නේ පාරිභෝගිකයන් ඉහළ ගිය මිලට දක්වන ප්‍රතිචාරයට අනුව ය. උදාහරණයක් ලෙස මිල ඉහළ යෑම විශාල ලෙස එම භාණ්ඩයේ පරිභෝජනය අඩුවීමට හේතු වේ නම් රජයට ලැබෙන බදු ආදායම පහළ යනු ඇත.

සිගරට් බදු ඉහළ දැමීමත් සමඟ සිගරට් මිල ඉහළ යාමට ශ්‍රී ලාංකික පාරිභෝගිකයන් දක්වන ප්‍රතිචාර සම්බන්ධයෙන් කරන ලද අධ්‍යයන පෙන්වා දෙන්නේ, මිල වැඩිවීම නිසා සිදුව ඇති සිගරට් පරිභෝජනයේ අඩුවීම සීමිත බවයි. මෙය ආර්ථික විද්‍යා න්‍යායාත්මකව විග්‍රහ කළහොත්, සිගරට් පරිභෝජනයේ පහත වැටීම, මිල ඉහළ යෑමේ ප්‍රතිඵලයට වඩා අඩු ප්‍රතිඵලයකින් සිදුවන බවයි. එසේත් නැතිනම් සිගරට් ඉල්ලුම කෙරෙහි ඇති මිල නම්‍යතාව 1ට වඩා අඩු බවයි. මෙවන් පසුබිමක සිගරට් මිල හෝ බදු ඉහළ යාමත් සමඟ අපේක්ෂා කළ හැක්කේ ආදායමේ වැඩි වීමක් මිස අඩු වීමක් නොවේ.

ශ්‍රී ලංකාව තුළ සිගරට් අලෙවිය සළකා බැලීමේදී පෙනී යන්නේ මුළු අලෙවියෙන් 90%ටත් වඩා වැඩි පංගුවක් සිගරට් වර්ග දෙකකට හිමිවන බවයි. 2016 වසරේ නොවැම්බර් මස සුරාබදු ඉහළ දැමීම හා වැට් බද්ද නැවත හඳුන්වාදීම නිසා මෙම සිගරට් වර්ග දෙක සඳහා රජය අයකරන බද්ද (බර තැබූ ප්‍රතිඵලයක් ලෙස) 46%කින් ඉහළ ගියේය. මෙම බදු ඉහළ යාමත් සමඟ අදාළ සිගරට් වර්ග දෙකෙහිම මිලද දුම්කොළ සමාගම විසින් ඉහළ දමන ලදී. 2වැනි වගුවේ දක්වන දත්ත පැහැදිලිව පෙන්වා දෙන්නේ ඉහළ ගිය බද්ද පියවා ගැනීමට පමණක් නොව, සිගරට්වලකින් ලැබෙන ශුද්ධ ආදායමද ඉහළ දැමීමට ප්‍රමාණවත් අගයකින් දුම්වැටියක මිල ඉහළ ගොස් ඇති බවයි.

වගුව 2: සිගරට් බදු සහ මිල ඉහළ යාම: 2015 ඔක්තෝබර් සිට 2016 ඔක්තෝබර්-නොවැම්බර් දක්වා වෙනස

	2015 දී වෙළඳපොළ පංගුව	බදු ඉහළ යෑම (සුරාබදු වැට්)*	දුම්කොළ සමාගමේ ශුද්ධ ආදායම ඉහළ යෑම*	සිගරට්වලක මිල ඉහළ යෑම*
වැඩිම අලෙවිය ඇති සිගරට් සන්නාමය	85%	රු. 13.25 (44%)	රු. 3.75 (34%)	රු. 17 (41%)
අවම මිලැති සිගරට් සන්නාමය	8%	රු. 7.31 (69%)	රු. 2.69 (62%)	රු. 10 (68%)

මූලාශ්‍රය - 2016 වාර්ෂික වාර්තාව, ශ්‍රී ලංකා මහ බැංකුව 1989 අංක දරණ සුරාබදු (විශේෂ විධිවිධාන) පනතට අදාළ ගැසට් නිවේදනය අන්තරායකර ඖෂධ පිළිබඳ අත්පොත, ශ්‍රී ලංකා අන්ත්‍රායකර ඖෂධ පාලක මණ්ඩලය (විවිධ වර්ෂ)

* එක් සිගරට්වලක

** ප්‍රතිශත ගණනය කිරීම් වෙර්ටේ පර්යේෂණ ආයතනය මගිනි. එහිදී නම්‍යතාවය සඳහා වූ මධ්‍ය ලක්ෂ්‍ය සූත්‍රය (මූලය/ගුණකාරය ලෙස ඉහළම හා පහළම මිලේ මධ්‍යන මූලය) භාවිතා කළ අතර, ඉන් පසුව ආසන්න පූර්ව-අගයට වටයනු ලැබිණි.

2015 වසරේදී සමස්ත සිගරට් අලෙවිය රු. බිලියන 3.9කට වඩා වැඩි අගයක් වාර්තා කළ අතර, 2016 දී එම අගය රු. බිලියන 3.7ට වඩා වැඩි විය. රජයේ ආදායම පහළ වැටීමට නම් 2017 දී සිගරට් පරිභෝජනය රු. බිලියන 2.5ට වඩා අඩු අගයකට පහළ බැසිය යුතුය. නොඑසේනම් වැඩිම අලෙවිය ඇති වෙළඳ සන්නාමයේ සිට එම සමාගමේ ම අඩු මිලැති සන්නාමය කරා විශාල පාරිභෝගික විකැන්වීමක් සිදුවිය යුතුය. මේ දෙකින් එකක්වත් සිදුවී නොමැත.

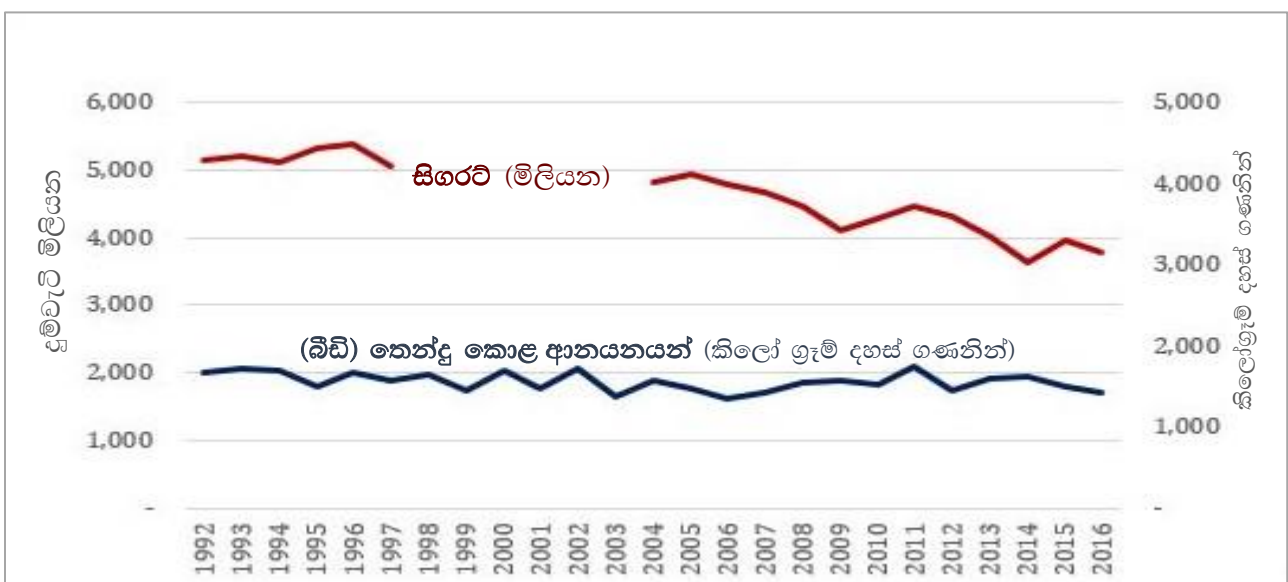
2017 පළමු මාස තුනට අදාළව ශ්‍රී ලංකා රේගු දත්ත මගින් පෙන්නුම් කරන්නේ 2017 වසරේ සිගරට් අලෙවියෙන් ලබන ආදායම රු. බිලියන 2.5 මට්ටම ඉක්මවා යන ප්‍රවණතාවක් පමණක් නොව එම ආදායම රු. බිලියන 3ක් දක්වා ඉහළ යා හැකි බවයි. එසේම එම දත්ත තව දුරටත් පෙන්වා දෙන්නේ ප්‍රමුඛ සන්නාමයන්ට සාපේක්ශව අඩු ම මිලැති සන්නාමයේ අලෙවි ප්‍රතිශතයේ ඉහළ යෑමක් සිදුවී නොමැති බවයි. මේ අනුව පැහැදිලිව පෙනී යන කරුණක් වන්නේ බදු ඉහළ දැමීම හේතුවෙන් 2017 දී රජයේ බදු ආදායමේ පහළ යෑමක් ගණන කළ නොහැකි බවයි.

දෙවැනි සාවද්‍ය කරුණ: සිගරට් මිල අධික වීම නිසා දුම්වැට්ටල සිට බීඩ් දක්වා පරිභෝජනයේ විකැන්වීමක් මහා පරිමාණ ලෙස සිදු වෙමින් පවතී

2016 ඔක්තෝම්බර් මාසයේ සිට ප්‍රධාන සිංහල හා ඉංග්‍රීසි මුද්‍රිත මාධ්‍යවල පළ වූ වාතර්‍ය අතුරින් අවම වශයෙන් ලිපි 10ක් පමණ සිගරට් බද්ද ඉහළ දැමීම හේතුවෙන් පාරිභෝගිකයන් දුම්වැට්ටල සිට බීඩ් පරිභෝජනය දක්වා විශාල ලෙස විකැන්වී ඇති බව සඳහන් කර තිබුණි. මිල අධික සිගරට් වෙනුවට අඩු මිලැති බීඩ් පාරිභෝගිකයන් විසින් ආදේශකයක් ලෙස භාවිතා කරන්නට පෙළඹෙනු ඇතැයි යන උපකල්පනය මීට ප්‍රධාන වශයෙන්ම හේතු විය. කෙසේවෙතත්, පුන පුනා කියන ලද මේ අදහස තහවුරු කළ හැකි කිසිදු විශ්වාසනීය කරුණක් මෙම වාර්තා මගින් ඉදිරිපත් කර නොතිබුණි.

බීඩ් පරිභෝජනය පිළිබඳ දත්ත ශ්‍රී ලංකාව තුළ රැස් නොකෙරේ. එබැවින් බීඩ් පරිභෝජනය ඇස්තමේන්තු කළ හැක්කේ රට තුළට ගෙන්වන තෙත්දු කොළ ප්‍රමාණය මගිනි. බීඩ්‍යක් නිෂ්පාදනය කිරීමේදී දුම්කොළ කැබලි එක්කොට බීඩ්‍ය එනිම සඳහා යොදා ගනු ලබන කඩදාසිය ලෙස තෙත්දු නමැති මෙම විශේෂ ශාක පත්‍රය යොදා ගැනේ. මෙම තෙත්දු කොළය ශ්‍රී ලංකාව තුළ වගා නොකෙරේ. ශ්‍රී ලංකාවේ තෙත්දු කොළ ආනයන පිළිබඳ දත්ත 1 රූපයේ දැක්වේ. ඒ අනුව, තෙත්දු කොළ ආනයනය පසුගිය වසර 25 ඇතුළත විචලනය වෙමින් තරමක් පහළ බැස තිබෙන බව පෙන්නුම් කරන අතරම එම කාලය තුළ සිගරට් පරිභෝජනය 20%කින් පමණ පහළ ගොස් ඇති බවත් පෙන්නුම් කෙරේ.

රූපය 1 - සිගරට් හා බීඩ් පරිභෝජනය

මූල්‍යමය අන්තරායකර ඖෂධ පිළිබඳ අත්පොත, ජාතික අන්තරායකර ඖෂධ පාලක මණ්ඩලය (විවිධ වර්ෂ) හි ශ්‍රී ලංකා රේගුව (විවිධ වර්ෂ)

එපමණක් නොව බිඩ් පාරිභෝගිකයින් දුම්වැටි කරා නැවත පැමිණීමේ ප්‍රවණතාවයක් ඇති බවට ලංකා දුම්කොළ සමාගමේ 2015 වාර්ෂික වාර්තාවේ පළ වී ඇති ප්‍රධාන විධායක නිලධාරීවරයාගේ ප්‍රකාශය අවධාරණය කරයි. ප්‍රමාණවත් සමීක්ෂණ දත්ත නොමැති හෙයින් බිඩ් පරිභෝජනය ගැන විශ්වාසදායී තක්සේරුවක් කළ නොහැකි වුවද, ප්‍රධාන විධායක නිලධාරීවරයාගේ මෙම නිරීක්ෂණය දැනට පවතින ඉහළ පෙලේ දත්ත සමඟ සැසඳේද එහෙත් පාරිභෝගිකයින් දුම්වැටිවල සිට බිඩ් කරා විතැන් වන බවට මාධ්‍ය මගින් දක්වන අදහස තහවුරු කිරීමට පවතින දත්ත මගින් සහයක් සැපයෙන්නේ නැත.

සිගරට් සන්නාමයන් ගණනාවක් වෙළඳපොළේ පවතී. එකම සමාගම මගින් නිපදවුවද, මෙම සන්නාමයන්ගේ මිල ගණන් විවිධ වේ. උදාහරණයක් ලෙස මිල අධික ප්‍රමුඛ සන්නාමයේ මිල, අඩුම මිලැති සන්නාමයේ මිලට වඩා දෙගුණයකටත් වඩා වැඩිය. වාර්තමානයේදී ඉහළ මිලක් අය කරන ප්‍රමුඛ සන්නාමයන් විසින් මුළු වෙළෙඳ පොළෙන් 87%ටත් වඩා අත් කරගෙන තිබේ. මෙම පසුබිම තුළ සිගරට් මිල ඉහළ යාම නිසා සිදුවිය හැක්කේ පාරිභෝගිකයන් ඉහළ මිලැති සිගරට් සන්නාමයන්ගේ සිට අඩු මිලැති සන්නාමයන් කරා විතැන් වීමය. මිල වැඩිවීම නිසා ප්‍රමුඛ සන්නාමයන්ගේ දුම්වැටිවල බිඩ් කරා පාරිභෝගිකයන් විතැන් වෙතැයි සිතීම අතාර්ථක ය. එනිසා, රජයේ ආදායම ආරක්ෂා කර ගැනීමට නම් වඩාත් විමසිලිමත් විය යුත්තේ සිගරට් සන්නාම අතර සිදුවිය හැකි මෙම විතැන් වීම කෙරෙහිය. සිදුවිය හැකි පාඩුව අඩුකර ගැනීමට නම් මෙම සන්නාම අතර මිල පරතරය අඩු කරගත යුතු ය. ඒ සඳහා අඩු මිලැති සන්නාමයන්ගේ මිල තව දුරටත් ඉහළ නංවාලීම කෙරෙහි රජයේ අවධානය යොමු වීම වැදගත්ය. ලෝක සෞඛ්‍ය සංවිධානය හා ශ්‍රී ලංකාව අත්සන් තබා ඇති දුම්කොළ පාලනය සඳහා වූ අන්තර්ජාතික සම්මුතිය මගින් දෙනු ලබන්නේද මෙම උපදේශයම ය.

තෙවන සාවද්‍ය කරුණ: බදු ඉහළ දැමීම නිසා දුම්කොළ සමාගමේ ආර්ථික අගය පහළ ගොස් ඇති අතර, නිෂ්පාදනය විශාල ලෙස කප්පාදු කර ඇත

ඉහත කරුණට අදාළව මාධ්‍ය මගින් පළ කළ බොහෝ වාර්තා නිරීක්ෂණයේදී පෙනී යන්නේ විවිධ මූල්‍යමය මගින් ලබා ගත් තොරතුරු කිසිදු පසු විපරමකින් තොරවම මෙම ලිපි සඳහා ඇතුළත් කොට ඇති බවයි.

සිගරට් නිෂ්පාදනය ඉහළ මට්ටමක පවතින අතර, 2015 සිට 2016 දක්වා නිෂ්පාදනය පහළ ගොස් ඇත්තේ 5%ටත් වඩා අඩු ප්‍රතිශතයකිනි. 2014 වසරේ දුම්වැටි නිෂ්පාදනය සමඟ සසඳන විට 2016 නිෂ්පාදනය 5%ට ආසන්න වර්ධනයක් පෙන්නුම් කරයි (වගුව 3 බලන්න).

බදු ඉහළ දැමීම හේතුවෙන් දුම්කොළ සමාගම දැඩි පසුබෑමකට ලක්කර ඇති බව පෙන්වීමට ජනමාධ්‍ය, උත්සහ කළ ද, ආදායම් දත්ත අනුව, ශ්‍රී ලංකාවේ දුම්කොළ සමාගමේ ලාභය පියවරෙන් පියවර ඉහළ යමින් තිබෙන බව පෙන්නුම් කරයි. දුම්කොළ සමාගම දුම්වැටියක මිල ඉහළ දමන්නේ ඉහළ ගිය බදු ප්‍රමාණය පියවා ගැනීමට පමණක් නොව, වගුව 2හි පෙන්වා දුන් පරිදි එමගින් තමන්ට ලැබෙන ශුද්ධ බදු වටිනාකම (බදු-පසු-ආදායම) වැඩි කරගැනීමේදී අපේක්ෂාවෙනි. මෙයින් පෙනී යන්නේ මිල තවදුරටත් ඉහළ දැමීමට පවා ප්‍රමාණවත් තරම් ඉඩක් තවමත් පවතින බවට පවසන ප්‍රතිපත්තිමය තක්සේරුව සාධාරණ බවයි. (වගුව 3 බලන්න).

දුම්කොළ සමාගමේ 2016 වසරේ අලෙවි කරන ලද දුම්වැටි ප්‍රමාණය වන බිලියන 3.7හි සිට බිලියන 1ක ප්‍රමාණයකින් දුම්වැටි අලෙවිය පහත වැටුණද, දුම්කොළ සමාගම උපයන ශුද්ධ ආදායම 2015 වසරට අදාළ අගයට වඩා ඉහළ අගයක් ගනු ඇත.

වගුව 3 - දුම්වැටි නිෂ්පාදනය සහ ලංකා දුම්කොළ සමාගමේ අදායම

	2014	2015	2016

නිෂ්පාදනය	මිලියන 3,620	මිලියන 3,964 (>9% ඉහළ යෑම)	මිලියන 3,789 (<5% පහළ යෑම)
වඩාත් ජනප්‍රිය සන්නාමයේ බදු-පසු-මිල (වසර අවසානයේදී)	රු. 8.40	රු. 9.25 (>10% ඉහළ යෑම)	රු. 13.00 (>40% ඉහළ යෑම)
ආදායම (පොළිය, අදායම් බදු, ක්ෂයවීම් හා හිලවී, ණයට පෙර අදායම)	රු. මිලියන 14,378	රු. මිලියන 17,708 (>23% ඉහළ යෑම)	රු. මිලියන 20,563 (>16% ඉහළ යෑම)

මූලාශ්‍රය: අන්තරායකර ඖෂධ පිළිබඳ අත්පොත, ජාතික අන්තරායකර ඖෂධ පාලක මණ්ඩලය (වර්ෂ ගණනාවක); 2016 වාර්ෂික වාර්තාව, ලංකා දුම්කොළ සමාගම

*වැට්ටිම් පරතරයට ශ්‍රී ලං රු. 0.03ට වඩා අඩු විටදී අගයන් තනි දශමස්ථානයට වටයා ඇත.

මෙම නොමඟ යවන සුළු, සාවද්‍ය කරුණුවලට (alternative facts) වගකිව යුත්තේ කවුරුන්ද?

ඉහත සාවද්‍ය ප්‍රකාශ සහිත ලිපිවල මූලාශ්‍රයන් පරීක්ෂා කිරීමට අපහසු වීම සහ මෙම ව්‍යාජ ප්‍රකාශයන්හි තැරවිකරු වූ රචකයාගේ නම ලිපිවල සඳහන් නොවීම නිසා මෙම ලිපිවලට වගකිවයුත්තන් කවුරුන්දැයි දැනගැනීම දුෂ්කරය.

දුම්කොළ පිළිබඳ වෙළඳ ප්‍රචාරණය තහනම් කරන නීති ලංකාවේ ක්‍රියාත්මක කර ඇත. එසේ වුවත් අදාළ පාර්ශ්වකරුවන්ට වෙළඳ ප්‍රචාරණ සහ මහජන සම්බන්ධතා පිළිබඳ ආයතන හරහා මෙවැනි ව්‍යාජ තොරතුරු සහිත ලිපි “ප්‍රචාරණ” ලෙස හෝ “සිය මත ඉදිරිපත් කෙරෙන” ලිපි ලෙස පළ කිරීමට හැකියාවක් ඇතිදැයි පැහැදිලි නැත.

මෑතකදී රජයේ ප්‍රචාරණ දෙපාර්තමේන්තුව තුළ පැවති පුවත්පත් සාකච්ඡාවකදී, දුම්කොළ විරෝධී ව්‍යාපෘති සංවිධානයක් වන මද්‍යසාර හා මත්ද්‍රව්‍ය තොරතුරු මධ්‍යස්ථානය (ADIC) විසින් හඟවන ලද්දේ එවැනි කුටෝපායන් පවතින බවට ඔවුන්ටද දැන ගන්නට ලැබී ඇති බවයි.

දුම්කොළ සඳහා බදු පැනවීම සම්බන්ධයෙන් මාධ්‍ය තුළ පැතිර යන ව්‍යාජ පුවත්වලට වගකිව යුත්තේ කවුරුන්ද යන්න පිළිබඳව නිශ්චිත තොරතුරු නොමැත එසේ වුවද, වගකීම් සහගත මාධ්‍ය ආයතනවලට පුවත්පත් සංස්කාරකවරුන්ට හා ශ්‍රී ලංකා පුවත්පත් පැමිණිලි කොමිසමට ද මෙහිදී වගකිවයුතු භූමිකාවක් ඉටු කිරීමට ඇත.

ප්‍රසිද්ධ මාධ්‍ය මෙවැනි නොමඟ යවන සුළු සාවද්‍ය තොරතුරු (alternative facts) ජනතාව අතරට රැගෙන යන ප්‍රවාහන ජාලයක් බවට පත්වුවහොත් එය ප්‍රජාතන්ත්‍රවාදය ක්‍රියාත්මක කිරීමට විශාල අභියෝගයක් වනු ඇත.

වෙරිටේ පර්යේෂණ ආයතනය ශ්‍රී ලංකාවේ සහ ආසියා කලාපයේ ආර්ථික, නෛතික, දේශපාලන හා මාධ්‍ය ක්ෂේත්‍රයන්හි පර්යේෂණ හා විශ්ලේෂණ කටයුතුවල නියුතු වේග අදහස්, යෝජනා හෝ වැඩිදුර තොරතුරු පිණිස publications@veriteresearch.org වෙත ලියන්න